

Το έργο της Αντιγόνης Κεφαλά

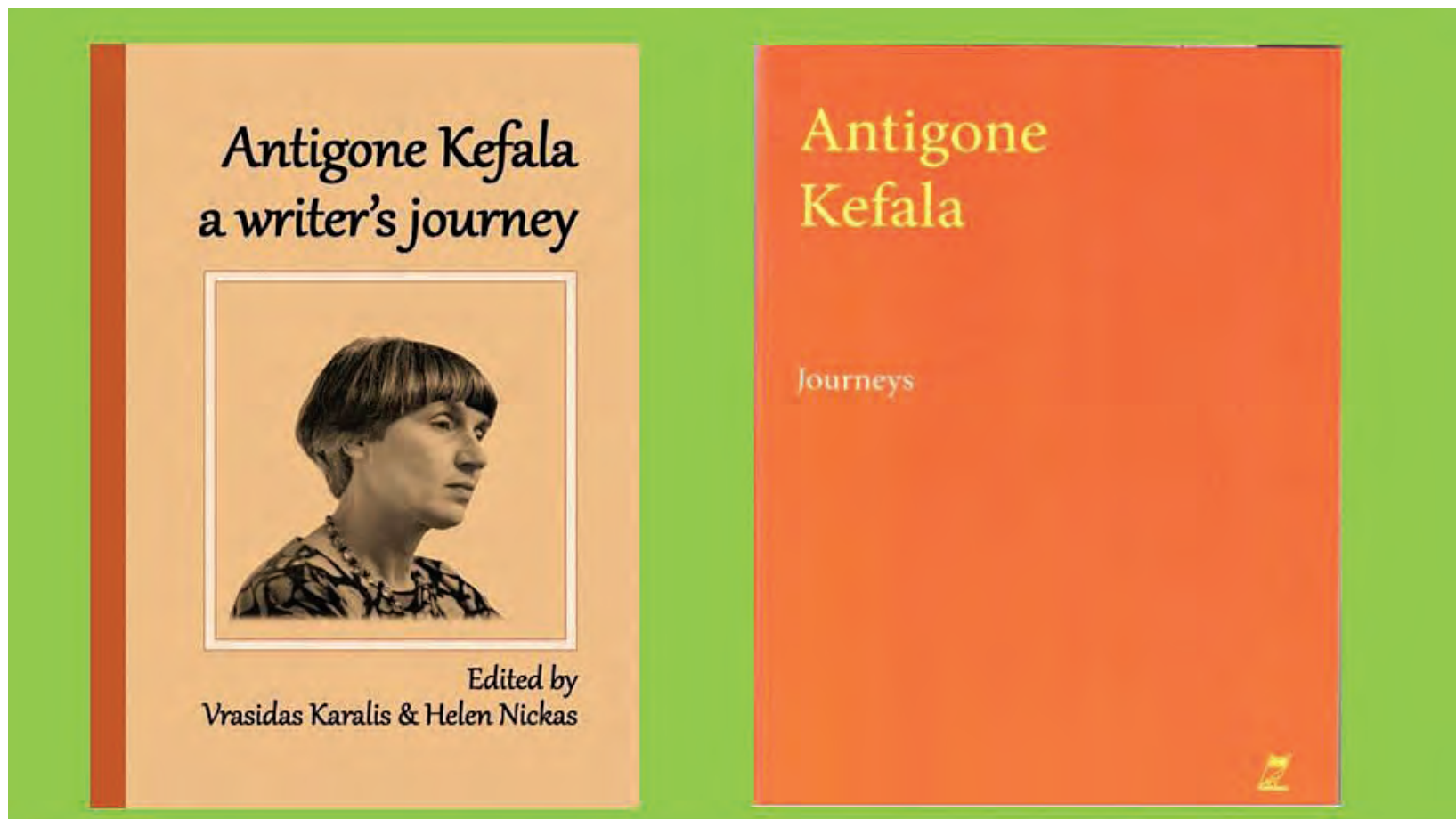

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Ο Κόσμος δημοσιεύει σε συνέχειες, το βιβλίο του Γιώργου Μιχελακάκη: «Η Ελπίδα σε Κρίση, Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης» που εξετάζει τη διαδρομή των Ελλήνων μεταναστών της Αυστραλίας, στην τέχνη, κατά την περίοδο από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι της ημέρες μας.

Το βιβλίο κυκλοφόρησε το 2017 από τις εκδόσεις ΕΟΘΙΝΟΝ. Όποιος επιθυμεί να παραγγείλει το βιβλίο μπορεί να επικοινωνήσει με τον συγγραφέα στα EMAIL gmichelapaint@gmail.com ή eothinon@gmail.com. Για σχόλια και παρατηρήσεις μπορείτε να στείλετε email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelapaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Για την Κεφαλά η αυτογνωσία κατακτάται μέσα από τα γράμματα και τις τέχνες, τις τέχνες που τόσο πολύ περιφρόνησε ο κόσμος της μετανάστευσης κλεισμένος μέσα στο προστατευτικό κουκούλι μιας πατριαρχικής παράδοσης.

Μέρος ζ

Η Κεφαλά μιλώντας εδώ για την προσφυγιά και την μετανάστευση, μας προειδοποιεί για τους κινδύνους των στείων εξαρτήσεων που οδηγούν, από τη μια στον υλικό και οικονομικό κομφορμισμό, και από την άλλη σε μια στείρα σχέση με το παραδοσιακό πολιτιστικό παρελθόν. Μας προειδοποιεί για έναν διχασμό και μια εξάρτηση που οδηγεί τους ανθρώπους, να γίνουν φλύαρα φερέφωνα ξένων συμφερόντων, γι' αυτό και επιμένει στο «μέτρο». «Να βρούμε το μέτρο μας, ακριβώς / όχι την πτώση άλλων φωνών». Ποιος όμως θα μπορούσε να ακούσει τέτοια λόγια; Είμασταν τότε απορροφημένοι να χτίζουμε σπίτια με λευκά κολωνάκια και εκκλησίες, τη μια δίπλα στην άλλη. Η δίψα των μεταναστών, δεν έμοιαζε με τη δίψα της ποιήτριας. Πόσοι νοιώθαμε πάνω στην ξύλινη βάρκα της μετανάστευσης που τη ροκάνιζε ο χρόνος, πως έπρεπε να αφήσουμε κάτι από τα δικά μας ίχνη; Γιατί τίποτα στο μέλλον δεν θα μαρτυρούσε τη δική μας ύπαρξη εδώ, παρά μόνο πως υπήρξαμε, υπήρξε ξένων συμφερόντων.

«Κάτι από μας πρέπει να μείνει σ' αυτό το φως που συνεχώς φωτίζει. Το χτυπήσαμε με μαχαίρια και μας δόθηκε η σκιά των μαχαιριών σ' απάντηση»

Με το απόσπασμα αυτό, η ποιήτρια δηλώνει καθαρά πως δεν αρκεί η επίκληση στο φως που κάποιοι Προ-

μηθείς φέρανε κάποτε. Είναι απαραίτητη και η δική μας συμβολή σ' αυτή την προσπάθεια για πολιτισμό και ανθρωπισμό. Αλλά από τον τέταρτο στίχο αυτού του αποσπάσματος, έχουμε ήδη μια μελαγχολική εικόνα του μεταναστευτικού υποκειμένου. Το ουσιαστικό «μαχαίρια», παραπέμπει στην λανθασμένη πορεία μιας μειονότητας, που την «επιτυχία» την συνέδεσε με τα υλικά αγαθά, που καθώς έχουν γίνει αυτοσκοπός και όχι μέσο για την κατάκτηση της αυτογνωσίας δεν είναι σε θέση να φωτίσουν τίποτα, παρά μόνο να συσκοτίσουν με τη σκιά τους ακόμα περισσότερο τον θολωμένο νου. Και είναι επόμενο πως αυτά θα καθούν με τη φθορά που φέρνει ο χρόνος επάνω στα υλικά αντικείμενα. Για την Κεφαλά η αυτογνωσία κατακτάται μέσα από τα γράμματα και τις τέχνες, τις τέχνες που τόσο πολύ περιφρόνησε ο κόσμος της μετανάστευσης κλεισμένος μέσα στο προστατευτικό κουκούλι μιας πατριαρχικής παράδοσης. Κεφαλά θα τελειώσει το πρώτο μέρος του μεγάλου αυτού

ποιήματος, με τέσσερις ακόμα στίχους, που τους παρατάσσει καταγγελτικά ωθώντας αυτό, που στο ποίημα άρχισε ως παραίνεση προς μια άγρια συναισθηματική κατάσταση.

«Συντριβάνια συντριβάνια με πίδακες κι εμείς, πίνοντας το θάνατό μας με μικρές γουλιές»

Μετά από αυτή τη γρήγορα διαβαθμισμένη τραγική κατάληξη του πρώτου μέρους, όπου το υποκείμενο παλεύει να κρατηθεί στο «μας», πίνοντας γουλιές του θανάτου μας, στα υπόλοιπα τέσσερα μέρη του ποιήματος, έχουμε μια αναδίπλωση της φωνής, όπου συνειρμικά σαν σε όνειρο αναδύονται εικόνες, μουντά χρώματα, σκόνη και πέτρες, από ένα μακρινό αλλά και πρόσφατο παρελθόν. Τώρα το ποιητικό υποκείμενο δεν μιλάει στην ομάδα, απευθύνεται σε ένα άλλο εσωτερικευμένο υποκείμενο, κάποιον «ανύποπτο», κάποιον «αμπαρωμένο», κάποιον «σκοτεινομάτη», επίθετα που αναφέρονται σε ένα ακαθόριστο βασανισμένο αρσενικό άτομο του ιδιωτικού χώρου. Πρόκειται για διάλογο τον οποίο κάνει το υποκείμενο, καθώς πέφτει από τις κατοπιές του δημόσιου χώρου στις αποτιμήσεις των πτώσεων του ιδιωτικού χώρου.

«Στο άγνωστο σπίτι ήρθες φέρνοντας το μήνυμα.

Σε καλωσόρισαν με φτιασιδωμένα πρόσωπα, γεμάτα χρυσαφικά δείχνοντας καθώς έμπαινες – το εκκρεμές – μια αντίκα, σκέφτηκες, ροδόξυλο, απαλό από χρόνο και κόπο, και κεφάλι Γοργόνας με πράσινα μάτια.